

MAGYAR LAJKA

ARIA T. „Dunaposta” BUDAPEST
Postafió

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **szent László Nyomda R.T.**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

A világbéke újabb mentőhaladékot kapott

Az olasz sajtó megállapítása Roosevelttel szenátusi vereségéről

Rómából jelentik: Az olasz sajtó vezető helyen foglalkozik Roosevelttel elnök szenátusi vereségével és a világpolitika legnagyobb tényének tartják, hogy Roosevelttel nem tudta keresztülhajtani a szenátusban a semlegesítési törvénymódosító javaslat megszavazását. Ez a körülmény úgy Angliában, mint Franciaországban nagy visszahatást keltett, mert a két ország hivatalos körei háború esetére feltétlenül számítottak Amerika támogatására.

A Havas-ügynökség értesülései szerint az emlékeztető keddi tanácskozás rendkívül viharos volt s különösen éles szóváltás fejlődött ki Roosevelttel elnök, Hull külügyminiszter s a másik álláspontot képviselő Borah szenátor, a külügyi bizottság elnöke között. Miután Roosevelt és Hull az európai helyzetről kapott értesüléseiket közölték, Borah emelkedett szólásra és egészen más képet festett a helyzetről. Miután úgy a demokrata, mint a republikánus szenátorok kijelentették, lehetetlen, hogy a szenátus visszatérjen előbbi döntésére. Roosevelttel azt kívánta, hogy Barkley demokrata vezető jelentse ki a szenátus nyílt ülésén, hogy a semlegesítés kérdésében a szenátus viseli a felelősséget. Borah újból felszólalt s tiltakozott az ilyen nyilatkozat ellen, Roosevelttel ekkor bejelentette, hogy a kérdést az Egyesült Államok közvéleménye elé viszi. Körutat tesz az ország területén és beszédeket fog tartani. Borah azzal válaszolt, hogy elfogadja ezt a harcot. Ezután heves szóváltás volt Borah és Hull között.

Az olasz sajtó szerint Roosevelttel vereségével a világbéke új moratóriumot kapott, mert amíg Roosevelttel nem tudja megváltoztatni a szenátus felfogását ebben a kérdésben, — és

ez csak őszig tarthat — addig az európai demokráciák megfontoltan fognak viselkedni.

Az olasz diplomácia a bekerítési politika három akadályáról

Rómából jelentik: A Stefani iroda diplomáciai szerkesztője megállapítja, hogy a bekerítési politika a sikertelenség politikája.

A Lengyelország és Danzig közötti határon halálosvégű összetűzés történt

Az eset különböző előadása német és lengyel hiradásban — A danzigi szenátus a lengyel főbiztosnál sajnálkozását fejezte ki a történetek fölött

Danzigból jelentik: A német távirati iroda jelentése szerint Postelau határállomás közelében csütörtökön egy lengyel határőr megtámadott egy danzigi vámisztviselőt. Ez utóbbi kénytelen volt fegyvert használni és önvédelemből agyonlőtte a lengyel határőrt.

Lengyel forrásból ugyanezt az eseményt a következőképpen ismertetik:

Csütörtökön délelőtt tíz órakor Trzcionki lengyel vámállomásnál, a határtól 30 méterre két nemzeti szocialista lengyel területre hatolt be. Witold Bubiwev lengyel határőr le akarta őket tartóztatni s erre revolverlövéssekkel le-

— Anglia — úgy mond — útnak indult keresni olyan szárazföldi hadsereget, mely a francia hadsereggel együttműködve, Németországot körbefogja. Oroszország azonban, amelynek ezt a hadsereget szállítania kellett volna London kívánságára, az ügy halogatásával válaszolt, ami súlyos csorba a brit tekintélyen.

— Anglia, — folytatja a cikk — Amerika segítségében is bízott és úgy szövegelt a szalakat, hogy a semlegesítési törvény módosítását érje el. Roosevelttel riasztó háborús politikája ellenére, Anglia ezt a célt sem érte el. Az amerikai szenátus nem akarja Roosevelttel imperialista játszmáját támogatni.

— Még súlyosabb Anglia helyzete a Távol-Keleten. Híre jár, hogy Japán a tiencsini blokádot katonai megszállással fogja kifejleszteni.

lőtték. A támadók ezután a szabadállam területére menekültek.

Danzigból jelentik: Csütörtökön délelben egy órakor a danzigi szenátus egy képviselője jelent meg a danzigi lengyel főbiztosnál és a szabadváros hatóságainak sajnálkozását fejezte ki a történetek felett.

Hitler újabb megbeszélésre hívta a danzigi vezetőket

Berlinből jelentik: A birodalmi főváros politikai köreiből nagy tartózkodással viseltetnek a danzigi eseményekkel szemben és úgy látják, hogy az ügyből nem lesz komolyabb dolog. Olyan hírek vannak forgalomban, hogy Hitler vezér a danzigi kérdést elszigetelten és békés úton akarja megoldani.

Hitler vezér a jövő hétre újabb megbeszélésre hívta meg a danzigi vezető férfiakat Berchtesgadenbe. Valószínűleg ismertetni akarja velük terveit.

Lengyel elképzelés Danzig és Kelet-Poroszországról, s a balti államok ellengyelesítéséről

Varsóból jelentik: Az egyik varsói hetilap „javaslatot” tesz Danzig és Kelet-Poroszország kérdésének megoldására. Eszerint: Danzig lengyel város és annak is kell maradnia. Kelet-Poroszországot Lengyelországhoz kell csatolni. Németországot kényszeríteni kell, hogy ezt a területet német lakosság nélkül engedje át Lengyelországnak. A Kelet-Poroszországban élő németeknek ezzel egyidőben vissza kellene térniük a Német Birodalomba, míg a Németországban élő lengyelekkel el kell lengyelesíteni a balti államokat.

(Tudóstásunk folytatása a harmadik oldalon.)

A Sanghajban élő angol állampolgárokat felszólították, hogy fegyveres szolgálatra jelentkezzenek

A kínai dollár áresése miatt növekszenek a Csang-Kai-Sek kormány nehézségei

Sanghajból jelentik: A sanghaji angol főkonzul — megbízható forrásból származó jelentés szerint, — felszólította a Sanghajban élő fegyverképes angol állampolgárokat, hogy összeírásra jelentkezzenek. Jelentkezésükben tüntessék fel azt, hogy részesültek-e már katonai kiképzésben és hogy háború esetén hajlandók-e Sanghajban, vagy azon kívül fegyveres szolgálatot teljesíteni.

A Central News munkatársa kérdést intézett a Csang-kai-sek féle kínai pénzügyminisztérium egyik főtitviselőjéhez a kínai dollár legújabb áresése ügyében. A válasz így hangzott:

— A kínai dollár árának pillanatnyi csökkenését annak lehet tulajdonítani, hogy a japánok nagymennyiségű bankjegyet bocsátottak ki, mely-

nek segítségével a nankingi japánbarát kínai kormány bankot tudott alapítani. A növekvő nehézségek, amelyeket Kínának a legfontosabb bevételi cikkek megszerzése és a kínai dollár pillanatnyi esése okoz, nem akadályozhatja meg az ország vérkeringését a maga egészében. Megtesszük a szükséges intézkedéseket, hogy a nélkülözhetetlen cikkek behozatalára szükséges fizetési eszközöket előteremthessük.

Kínai siker a délkínai harcokban

Hongkongból jelentik: A kínai csapatok heves ellentámadás után visszafoglalták Észak-Svatau Csauceu nevű városát, mely néhány nappal előttről került a japánok kezére.

A newyorki tőzsdejegyzés egy perccel a kihirdetés után már Bombayban van

— A százesztendő Reuter-cég új székházba költözött —

London, július hó.

Most avatták fel a Fleet Street-en a Reuter Iroda kilencemeletes új székházát, amelynek berendezésénél a technika minden modern vívmányát értékesítették. A világszerte ismert hírszolgálati ügynökség, amely közel százesztendő, idáig hat ízben változtatott székházát és minden egyes költözése egy-egy újabb állomást jelentett fejlődésében.

Alapítója a kassai születésű Reuter Július, akit később a szász-koburg-gothai herceg bárói rangra emelt, a vállalatot eredetileg Aachenben szervezte meg és csak később telepítette át Londonba. Fiatal banktisztviselő volt ezidőtájt és a vállalat megalapításánál az a cél vezette, hogy meggyorsítsa az üzleti életben már akkor is nagy szerepet játszó tőzsdei jegy-

A déva-telepi új „Szent Antal” templom javára, a templomépítő-bizottság megbízásából Szabó Dömjén dévai ferences atya egy imakönyvet adott ki. — Az imakönyv

„ÉGI LÁNG”

címmel jelent meg. 629 oldal, Ara: 150 lei. Mivel ezen imakönyv tiszta jóvedelme az említett templom javát szolgálja, Istennek dicsőségét hirdeti és páduai Szent Antal tiszteletének állít emléket az, ki minél hamarabb beszerzi. — Kapható lapunk kiadóhivatalánál is.

zések továbbbírását. A párizsi táviróvonalknak ebben az időben Brüsszelben volt a végállomása. Aachen pedig a német táviróhálózatnak volt kiinduló pontja. Reuternek az a gondolata támadt, hogy postagalambokat járjon Brüsszel és Aachen között. A kísérlet be is vált és ezen a módon sikerült minden versenytársat megelőzve továbbbírnia a párizsi tőzsdei jegyzéseket a német nagyvárosokba.

Első londoni irodáját, amely még egyetlen kis szoba volt, Reuter 1851-ben rendezte be magának a londoni tőzsde épületében. Közben felvette az angol állampolgárságot és az évek folyamán mind nagyobb arányokban építette ki vállalatát, amely főleg az 1870-iki porosz-francia háború után indult hatalmas fejlődésnek. Az ismételt költözések során az ügynökség különösen az Old Jewry utcában székelte sokáig, ahol valóságos Dickens-i légkör vette körül. A háború után a Themze partjára költözött, de a folytonos fejlesztés következtében az utóbbi években itteni palotája is szűknek bizonyult. Ujabbban a Reuter társult a Press Associationnal; az első ügynökség a világ-hírszolgálatot látja el, a második az angol első hírszolgálatot.

A Reuter mostani vezetője, Sir Roderick Jones, a vállalat régi hagyományaihoz híven, igen nagy súlyt vet a szolgálat gyorsaságának biztosítására. A technika fejlődésével és minden újításnak haladéktalan bekapcsolásával a Reuter ma már szinte boszorkányos gyorsaságot ért el a hírek továbbbírásában. Egyetlen példa elég ennek megvilágítására: a newyorki tőzsdejegyzések a londoni központ közvetítésével kihirdetésük után egy perccel már Bombayban vannak. A mai időkben természetesen a versenytársak is fejlettebb eszközökkel rendelkezhetnek és csak órákkal vagy percekkel maradnak el a Reuter mögött. Régebben ez másképp volt. A búr háború idején például a Reuter az ostromlott Mafeking felszabadításának hírére, amely mámoros ujongással töltötte el Angliát, Lincoln Ábrahám amerikai elnök meggyilkolá-

sakor kerekén egy héttel előzte meg a többi hírszolgálati vállalatot.

A másik két szempont, amely a Reuter hírszolgálatában nyomatékosan érvényesül: a megbízhatóság és a pártatlanság. Ezeknek köszönhető a Reuter azt a pártatlan tekintélyt, amely ma világszerte övezi. A félhivatalos ügynökségek közvetítésével, amelyek szövetséges viszonyban állanak vele, a Reuter hírei az egész világon mindenhova eljutnak. Ezeknek az ügynökségeknek a képviselői külön dolgozószobával rendelkeznek a Reuter új központi székházában és a Reuter hírszolgálatát közvetlenül innen juttatják el a világ minden részébe.

A kassai templomkincsek eltűnése körül nő a mende-mondák áradata

Tost Barnabás prelátus-plebános hazautazik nyaralásából, hogy véget vessen a pletykáknak

Abbáziából jelentik: A Pesti Napló tudósítója beszélgetést folytatott az Abbáziában üülő Tost Barna kassai prelátus-plebánossal. A prelátus kijelentette, hogy sem a püspök, sem a rendőrség nem hívta őt haza hivatalosan és ő meg is sürgönyözte, hogy hol találják a műkincsek leltárát. Most azonban ő mégis abba hagyja a nyaralását és haza utazik, hogy jelentkezzék a rendőrségnek és nyilatkozzék a sajtóban, s így véget vessen a személye körül megindult mende-monda áradatnak. Azt is pletykálták többek között, — mondotta a prelátus-plebános, — hogy ő összejátszott a szlo-

vák papokkal és azért is utazott el, hogy szabad-útat engedjen a rablátnak, mert a „tótoknak szükségük van aranyra”. Huszonkét év óta sohasem adta ki a kezéből a kincseskamara kulcsát, csak most tette ezt, elutazása előtt, amikor a Műemlékek Országos Bizottságának kiküldöttjei Kassára jöttek, élükön Gererich professzorral. Abban állapodott meg velük, hogy a professzor adja le a kulcsot a fősekrestyének. Valaki megleshetette, hogy a sekrestyés hova tette a kulcsot és ez követhette el a kincsrablást.

Az etveki embere

Iria; Török Sándor

Az etvek emberével az utcán találkoztam, és pedig olyan körülmények között, hogy azt gondoltam, na, ez a jószerecske küldte, a huszonegyedik órában. Az utcán találkoztam vele, mikor az ember már jártában-keltében élénken vizsgál-gatja az aszfaltot, hogy hátha valami dúsgazdag ember elhagyta az akatáskáját teméntelen pénzzel és valami irással — névjegy vagy efféle —, amelyen rajta áll a neve s megtudom belőle, hogy áhá, ez a gazember, ennek meg se kottyan ez a néhány ezer lei, máskor vigyázzon jobban.

Az etvek embere — régi barátom, földim — olyan kedves volt, hogy gondoltam, kérek tőle hat-hat . . . illetve ötezer . . . vagyis ötszáz leit. Ennyit okvetlenül kapok és jövő hónap közepe táján megadom azt neki. Mindjárt mondtam is lelkesen.

— A-aminthogy már régen szerettek volna felkeresni . . . éppen hozzád indultam.

— Nagyon kedves tőled — mondta korrek-tül —, hogy megtartasz emlékezetemben. A baráti ragaszkodás igen szép tulajdonság. Legyen szerencsém, itt lakom a sarkon — és átkerült a baloldalra. Mire én is. Mire ő megint. Mire a falnak es-tem s akkor azt mondta, ismét áttessékelve jobbjára: — Kérlek, hozzám indulj, tehát félig-meddig már a vendégem vagy. A házigazda pedig nem mehet jobbról, ez nálam elv.

— Kérlek, persze, ahogy parancsolod.

— Az ember minden körülmények között legyen hűséges az elveikhez — oktatott —, ez a kölcsönös becsülés titka.

— Természetes mondtam túlbuzgón, mert ezt nem értettem egészen — természetesen, éppen erről akartam . . . éppen rá akartam terni, gondol-

tam, kikérem a véleményedet, kérek . . . — s közben elértünk a kapuig.

— Tessék.

— Parancsolj.

— Csak parancsolj, kérlek.

— Ja, igaz! A kölcsönös izé . . . — bementem előtte. Lassan és megfontoltan ballagtunk fel a második emeletre.

— Tudod . . .

De leintett.

— Lépcsőn felfelé nem beszél az ember — s szerettem volna legalább egyszer két lépcsőt ugyan egyszerre, de nem. Csak léptünk, lépegettünk felfelé az ajtóig, ahol buzgón előre akartam rohanni, de visszatartott. — A cipődet, kérek, légy szíves, töröld le.

— Ahá, háháhá, éppen . . . éppen keresem, hogy hol van . . . hehehe, hát itt van a lábamon, hehehe . . . nagyon jó . . . — ötszázat kérek . . . igen, ez olyan jó szám, jó kerekszám . . . Éppen jó, éppen megfelel, vannak ilyen remek bankjegyek.

Az asztal terítve várta — legényember — s a gazdasszony jött a tálcával, mire megkérdezte:

— Vacserázta már?

— Eeee . . . na, igen, ügyebár . . .

— Szóval, nem parancsolsz.

— Neem, köszönöm.

— Nagyon helyesen élsz. Vannak akik, ha mást enni látnak, rögtön hajlandók megegyezni vacsorázni. Az emberiség általában igen helytelenül táplálkozik. Elfelejtik, hogy az evés nem öncél. Ez azután rengeteg bajnak kútforrása. Önmegtartóztatásod igazán dicséretre méltó.

— Háát . . . igyekszem.

— Ne neheztelj — mondta később evés közben —, de nem beszéllek ilyenkor és nem is hallgathatok másra. Ez elterelné a figyelmemet a táp-

Aláírták a román-német gazdasági pótegyezményt

Bucurestiből jelentik: Bucurestiben tegnap aláírták a román-német gazdasági pótegyezményt. A német gazdasági bizottság, amely a fővárosban tárgyalta az egyezményről, már el is utazott Bucurestiből.

Az egyezmény aláírásáról úgy a román, mint a német kormány vasárnap hivatalos közleményt ad ki.

Szeptemberben új tárgyalások kezdődnek Románia és Németország között, a rendes évi kvóta megállapítására.

A baranyamegyei németek mozgalma

Pécsről jelentik: A baranyamegyei németek között mozgalom indult még a nagynémet irányzat hívei ellen. A mozgalom vezetője, Hufnagel János, német származású gépkocsifuvarozó, ki számos követőjével együtt népgyűlést kíván összehívni, hogy azon a tulzó németek politikai magatartását nyilvánosan megírja. Hufnagel a Pécsen megjelenő *Dunántul* című lapban nyílt levelet tett közzé, amelyben tiltakozik az ellen, hogy egy pár megtévedt ember a németajku magyar polgárok összességé nevében beszéljen. A nyílt levél azt mondja Baschról és Goldschmidtról, hogy őket csak az egyéni érvényesülés vágya vezérli nagynémet mozgalmukban. Hufnagel a dunántúli németajku magyar állampolgárok 99 százaléka nevében megállapítja, hogy Baschék cselekedete a legrútább hálátlanság a magyar nemzettel és hazával szemben és kéri a főispánt, adjon módot arra, hogy a németajku magyarok szervezkedhessenek, mert be akarják bizonyítani, hogy ők nem kisebbségként élnek a magyar hazában.

Dr. Kusschbach, a magyarországi németek egyik vezető alakja, levelet intézett Hufnagelhez, örömet fejezve ki afölött, hogy mozgalmát megindította.

lálkozásról. Pedig az a legfontosabb, hogy mindent jól megrájkunk.

— Igen.

És ültünk. Gondoltam, négyszázat úgyis ad, négyszázat úgyis ad, négyszázat úgyis ad. Megette a vacsoráját, ivott egy pohár bort, egy feketét s szivarra gyújtott.

— Hát kérlek, most ha parancsolod, állok rendelkezésedre. Hogy élsz? Milyen az elhelyezkedésed?

Ragyogó. Ez kapóra jött. És elmondtam neki. Még egy-két szó, mindjárt átveszem a háromszázat és megyek — vacsorázni.

— Szomorú — szolt higgadtan. — Ez is egyik jelensége a gazdasági válságnak. Egy ilyen ügyes ember, mint te. Kár.

— Kérlek szépen, tudnillik . . . nézd, éppen ez az . . . pillanatnyilag, nagyon kiséghethetnél, ha esetleg . . . két hétre, becsületszavamra, két hétre, egy egészen kis . . . kis összeggel . . . két hétre, ha kiséghetnél . . . kétszázötven, vagyis kétszáz lejjel és akkor . . .

Felemelte a mutatóujját.

— Kétszáz lei először is nem kicsi összeg. Kicsi összeg általában nincs is. Ezt tanuld meg.

— Na, igen, úgy-e . . . a relativitás, hehehe . . . Einstein . . .

— Ez nem tréfa, kérlek.

— Hát persze, persze . . . a tréfa, az más . . .

— Ami pedig magát az ügyet illeti, elvi ellentéte vagyok a kölcsönadásnak. A segítség ilyen módja különben sem a magánosok feladata, hanem a közösségé.

— De ez . . . ez kölcsön, kérlek, nem úgy, segítség . . . kérlek, úgy kölcsönbe, ha lennél oly kedves azt a tíz pengőt.

— A kölcsönnyeltek lebonyolítására viszont megfelelő bankintézetek vannak, amelyek foglalkozásszerűen üzik . . .

— Persze, de hát . . . de hát, úgy-e bank, he-

hehe — mit vigyorgok itt folyton és milyen meleg van itt — bank, ügyebár . . . egy kétszáz leies kölcsönre . . . és hát arra fejedet kell, meg mi . . .

— Fedezet nélkül viszont irredális az egész. A pénzügyi kérdésekben pedig elvöl üldözöm az irrealitást.

— En . . . ügyebár . . . baráti kölcsönnek gondoltam . . . azt a százötven leit, baráti kölcsönnek.

— Helytelen jelfogás. Nagyon helytelen. Ez lefontja a barátságot. Megöli a harmóniát és helyet ad az érdekek összeütközésének. Ez bizonyos függőséget teremt, érted? A barátság az idealizmus tárgykörébe tartozik. A kölcsön a realitások sorába. A kettő együtt nem fér meg. Az adós rögtön a hitelezőt látja barátjában, a hitelező ezt megérzi és a barátság megromlik.

— De kérlek, hidd el . . . ez csak megerősítheti . . . ez a száz lei.

— Tévedésed kézenfekvő. Magad sem gondold komolyan és ez a macacsság gyerekes. A kölcsön lealacsonyítja az adóst és én sokkal jobban becsüllek, sem hogy képes volnék erre. Lealacsonyítani kérlek!

— De csak alacsonyíts le, kérlek . . . ha volnál olyan szives . . .

Szigorúan nézett rám és azt mondta:

— A humorizálásnak is megvan a maga helye és alkalm.

Még néhány igen helyes megállapításra tanított ki, aztán kikísért, felszolgált a kabátomat, kézbeadta a kalapot, biztosított messzemenő és szeplőtlen barátságáról, amelyet nem ronthat meg semmi — még az a nyomorult száz lei sem . . . — magyarázta, hogy hol kell megnyomni a csengőgombot a kapu alatt — közben tíz óra elmúlt — és kezetráza elváltunk.

Most itt lapulok a hátsó lépcső körül és várom a reggel hat óráig, mert a házmester csak három leier enged ki.

Franco tábornok intelme London és Varsó részére a danzigi kérdésben

— Tudósításunk tolytatása az első oldalról —

Madridból jelentik: Franco tábornok, Spanyolország államfője a lissaboni „Diario di Noticias” című lap igazgatójának, Augusto de Casiro-nak nyilatkozott a világgpolitikai helyzetről. A spanyol államfő különösen aggodalmasnak jelezte Lengyelország és a mögötte álló Anglia szempontjából is az ő merev magatartásukat.

— Egy háború — mondotta a tábornok — elkerülhetetlenül arra vezetne, hogy széttörné az összekötő világutakat azt a rendszerét, melyre Anglia a maga birodalmát építette. Olaszország katonai hatalmával úgy kell számolni, mint tényleges valósággal. Ez a hatalom Angliának minden mozgását és összeköttetését a Földközi-tengeren

el tudja állani, nem is szólva azokról a sorozatos fölkelési mozgalmakról, melyek a birodalomban elkerülhetetlenül meg fognak indulni.

A lengyeleket Franco úgy látja, mint akik hagyományos könnyelműségükkel saját államuk létét veszélyeztetik.

— Ami a danzigi vitakérdésről illeti, — mondotta Franco, — Európának nem éri meg azt, hogy ezért háborút viseljen. Magának Lengyelországnak sem éri meg ezt a fáradságot. Számos nép él a tengerre való közvetlen kijárástól, s kiviteli kereskedelmét vámegegyezményekkel és kereskedelmi szerződéssel biztosítja idgen határokon keresztül.

A berlini angol nagykövet a King Hall-féle agitációs levelek küldésének megszüntetését kívánta

A nagykövet még lehetségesnek tartja az angol-német megbékélést

Londonból jelentik: Az *Evening Standard* szerint Sir Neville Henderson, berlini angol nagykövet azzal a kéréssel fordult a londoni kormányhoz, hogy szüntesse be a King Hall-féle levelek küldését a Német Birodalomba. A nagykövet ezt a kérését azzal indokolja, hogy a levelek a legnagyobb mértékben megnehezítik

feladata ellátását Berlinben és ha London azt akarja, hogy javulás álljon be a német-angol viszonyban, akkor meg kell szüntetni a levelek szétküldését.

A lap szerint az angol kormány több tagja azt a következtetést vonja le a Henderson jelentéséből, hogy a nagykövet még lehetségesnek tartja a megbékélés feltételeinek helyreállítását.

Lloyd George, a világháborús angol miniszterelnök állást foglalt a lengyel háborús igények ellen

Londonból jelentik: Az egész angol közvélemény annak a sajtóbeli nyilatkozatnak a hatása alatt áll, melyet Lloyd George volt miniszterelnök legutóbb a német-lengyel ellentétek felől adott. Az angol államférfi a nyilatkozatban a következőket mondotta:

— Lengyelország felosztásának igazságtalanságát és annak a lehetetlenségét, hogy a lengyelek idegen uralom alatt élhessenek, a háború utáni Varsóban elég sűrűn hangoztatták. Azután azonban, hogy minden kérdést Lengyelország kívánalma szerint oldottak meg, a lengyelek gyorsan elfeledték az általuk hangoztatott néppogi elveket, mert hiszen az emberi szellem szívesen elfelejti azt, amit nem akar megtartani. Ma azonban ugyanazon jogi elv alapján meg kell állapítani annak a teljes lehetetlen voltát is, hogy németek lengyel uralom alatt élhessenek. Ez a felfogás az angol tömegek lelkében is él, akik nem látják be, hogy miért bocsátkozzanak Lengyelorszáért olyan veszélyes politikába. Ha a német hirodalom és lengyelország között háborúnak kellene kitörnie, az angol katonáknak semmi érdekük sincs, hogy Lengyelorszáért küzdjenek, s éppen azért nem is fognak érte bareolni.

Ironside tábornok megszemlélte a lengyel gyalogság és tüzérség gyakorlatait

Varsóból jelentik: Ironside tábornok lengyelországi tartózkodása alatt csütörtökön megszemlélte a gyalogság és tüzérség gyakorlatait, majd Modlban megtekintette az erődítési munkálatokat. Utjára Kasprzitzky lengyel hadügyminiszter és a lengyel hadsereg főparancsnoka is elkísérte.

Ősi római templomot és több mint kétezeréves Jupiter-szobrot találtak a Capitoliumon

Michelangelo legszebb alkotásaihoz hasonlítható a most megtalált félkezű és láb nélküli szobor

Róma, július hó.

A Capitoliumon építkezési munkálatok közben ősi római templom romjaira bukkantak. A templom alapfalait sikerült kiásni és a falak között egy

négy méter magas gyönyörű márvány-szobrot

is találtak. Szakértők véleménye szerint a templom a második században épülhetett Krisztus előtt, a szobor pedig Vejove isten szobra, akinek Látiumban sok temploma volt. A nyelvészek még nem döntötték el, hogy a Vejove név a Jove (Jupiter) kicsinyítése-e, vagy „szerencsétlenséget hozó Jupitert” jelent-e. Régi római

írások arról tanuskodnak, hogy Vejove istent mindig kecskével és kezében nyílcsomóval ábrázolták. Ennél a szobornál azonban, amely most került felszínre, ezek az ismertető jegyek hiányoznak.

Az óriási szobornak feje, egyik karja és mindkét lába hiányzik, mégis olyan kiváló remekmű, hogy az olasz lapok szerint

felveszi a versenyt Michelangelo legnagyobb alkotásaival.

Colonna herceg, Róma kormányzója utasítást adott az ásások folytatására, hogy az egész régi templomot feltárhassák.

Méltányosan bírálják el az alkalmazottak fizetéséről szóló bejelentések körüli tévedéseket

Ujabb rendelet a kézimunkások adóletminimuma ügyében

A kézimunka minősítése szempontjából már az előző miniszteri rendeletek megállapították azt, hogy az adóból engedélyezett levonást csak a tulajdonképeni fizikai munkások és azok segédei élvezhetnek, míg felügyelők, mesterek, vezetők, csoportfőnökök, eladók és minden más olyan alkalmazottak, akik vezetői vagy felügyelői munkát teljesítenek, nem tekinthetők kézimunkásoknak.

Ennek folytán kézimunkások alatt azokat az alkalmazottakat érti a törvény, akik olyan szolgálatot teljesítenek, mely elvileg és tényleg valóságos és szokásos kézimunkában nyilvánul meg. Csakis ezek a munkások élvezhetik az adótörvény 40. cikkében felsorolt levonásokat az adó megállapításánál, minthogy ezek a fix összegben megállapított levonások azoknak a költségeknek ellenértékét jelentik, amelyeket a kézimunkásoknak viselniük kellett azért, hogy jövedelmeiket elérhessék.

Az adótörvény 44. cikkében értelmében a kézimunkások költségeinek ellenértékét le kell vonni fizetésükből és a megmaradó összeg után vetik ki az adót. Egyetlen kivétel a munkaalap kvótája, amelynek megállapításánál levonásnak nincs helye.

Levonható tételek a következők: 2000 lei adóköteles jövedelemig 75%, 3000 lei adóköteles jövedelemig 65%, 4000 lei jövedelemig 50%, 6000 lei jövedelemig 40%, 8000 lei jövedelemig 30%, 10.000 lei jövedelemig 20% és ha az alkalmazott kézimunkás és jövedelme havi 10.000 leinél több, akkor a levonható tétel 10%.

A levonás után a fizetendő adicionalis és utadó nem lehet kisebb mint havi 5 lei.

A pénzügyminiszter rendelete értelmében a pénzügyi közegek megkezdtek az egyes vállalatok ellenőrzését annak megállapítása céljából, hogy a mestereket, felügyelőket, mindenféle vezetőket csoportfőnököket a fizetési jegyzékbe a megfelelő elnevezések alatt vették-e fel és eszerint számították-e ki a fizetési adót.

Amennyiben az ellenőrző közegek azt állapítják meg, hogy kézimunkás elnevezés alatt olyan

ORGONA HARMONIUM

Mannborg-cég, Leipzig, gyártmánya, két manuállal és pedállal, kifogástalan állapotban jutányos áron eladó. Kisebb templomok részére különösen megfelelő.

WEGENSTEIN L. FIAI

orgona és harmoniumépítők,
Timișoara III. Bu. Mihail Viteazul 30.

alkalmazottakat vezettek be a listába, akik a fenti levonásokat törvény értelmében nem élvezhetik, akkor az ilyen vállalatok ellen fel kell venni a kihágási jegyzőkönyvet.

Az ellenőrzés a törvény életbelépése napjától, tehát április 1-től visszamenőleg történik.

Ezzel kapcsolatban az újabban kiadott miniszteri rendelet az előző költségvetési év alatt elkövetett kihágások elbírálására nézve igen méltányosan intézkedik.

Az elmúlt évben ugyanis a törvény nem fix százalékokban állapította meg a levonható tételeket, hanem általában véve havi 1000 leit engedett levonni a munkásokra vonatkozóan és ezenkívül még azt a fizetést sem adóztatták meg, amelyet az alkalmazott havi 20 napi munkaidőn túl teljesített munkájáért felvett.

A kézimunkások most említett minősítését szintén csak az 1939. április 1-i törvény és a végrehajtása tárgyában kiadott rendelet állapította meg.

Ennélfogva a miniszter úgy intézkedett, hogy amennyiben az ellenőrzés alkalmával a multa nézve szabálytalanságokat állapítanak meg az ellenőrök, ezekről a minisztériumot külön kell értesíteni.

Ennek pedig az a célja, hogy az 1938-39. évben elkövetett kihágások miatt csak akkor vegyenek fel kihágási jegyzőkönyvet, ha beigazolódik, hogy a vállalat szándékosan vezette be a kézimunkások elnevezése alatt a fizetési jegyzékbe a vezető, felügyelő stb. személyzetet.

Esetről-esetre bírálják el tehát a kihágásokat és ha nem állapítják meg a vállalat véttségét, akkor a miniszter közvetlenül fog intézkedni a bírságok felfüggesztése iránt.

Ennek a rendeletnek sokkal nagyobb jelentősége van, mint ahogy az első pillanatban látszik. Talán az első eset, mikor a pénzügyi kihágások elkövetésénél lehetőséget adnak annak a bevizsgálására, hogy a kihágást elkövető fél valóban vétke-e, szándékosan szegte-e meg a törvényt vagy pedig csak egyszerű tévedésről van szó, ami a törvények és rendeletek értelmezése körül könnyen előfordulhat. Nagy jelentősége volna annak, ha a pénzügyminiszter ezt az elvet általánosan és elvileg mondaná ki, hogy minden egyes esetben, bármilyen kihágásnál meg kell vizsgálni a fél véttségét és csak akkor szabni ki a szigorú büntetést, ha ez megállapítható. Menthető és véletlen tévedések miatt csak igen enyhe pénzbírságot kellene kiszabni. Egy ilyen rendszert természetesen a legnagyobb örömmel üdvözölné a kereskedő- és iparostársadalom.

Józseffalváért

*

Július 19-iki lapszámunkban felsőbányai római katolikus plébánia gyűjtéseként lenyugtázott 3700 lei részletezése:

Felsőbánya (Szatmár megye) római katolikus plébánia gyűjtése:

Templomi perselyekből	922
Katolikus Legényegylet	500
Özv. Farkas Jenőné	200
Langer Antal	200
Ádámcsik Gyula	100
Haranth Dezső	100
Haranth Dezsóné	100
Mihálicsik János	100
Lőw család	100
Bakó I.	50
Bódenlosz Károly	50
Auróri Sándor	50
Brezovszky Vilmos	50
Harró L.	50
Dimand család	50
Bölderl család	50
Kozák János	50
Máriás Andor	50
Kuhárik Zoltán	50
Háder Ferenc	50
Szigyártó L.	50
N. N.	50
Habina István	40
Nyiesztor Amália	40
Özv. Patsch Ferencné	40
Kisebb adományok összege	408
N. N.	200

Dr Czumbel Lajos plébános és Borsós Elek káplán urak adománya a július 16-iki számunkban lenyugtázott: nagybányai esperesi kerületi papság adományában szerepel.

Eddig befolyt adományok 505.490

Július 21-én a következő adomány

érkezett:

F.-bányai hivek adománya: 3.700)

Lenyugtázva 19-i lapsz.-ban 2.500) = 1.200

Összesen: 506.690

Pályázati hirdetés tanítói állásra

A kolozsvári római katolikus Szent Mihály Egyházközség Iskolaszéke a nyugdíjazás folytán megüresedő kettő férfi tanítói állásra pályázatot hirdet.

A megválasztott tanító kötelessége a hét osztályu elemi fiúiskolánál a kijelölendő osztály tantárgyainak tanítása, gyermekkorús és felnőttéknékkorús vezetés, szülői értekezletek tartása és általában mindaz, amit az Iskolaszék a tanítás és nevelés érdekében kijelöl.

Pályázhatnak az erdélyi római katolikus egyházmegye területén működő okleveles férfi tanítók.

Fizetése az egyházmegyei tanítók fizetésétől függően, az egyházmegyei tanítók fizetésétől függően.

Okmányokkal felzerelt pályázati kérések a Római Katolikus Iskolaszék Elnökségéhez címezve (Cluj, P. Unirii 14.) 1939 augusztus 1-ig adhatók be. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Római Katolikus Iskolaszék.

Beaudenom-Gerely:

Elmélkedések

az Evangéliumról

A híres francia aszkétikus írónak elmélkedési sorozatából 3 kötet jelent meg eddig:

I. kötet:

Az adventi és karácsonyi időről szól.

II. kötet:

Jézus apostoli életéről ír.

III. kötet:

Az Ur imáját, hegybeszédét, Jézus apostoli szellemét, stb. dolgozza fel.

Egy-egy kötet ára kartonkötésben 200 lei.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: SZUEZ.
APOLLO: BECSÜLETREND.
CORSO: UJ EMBEREK.

Milyen lehetőségeket nyit meg a jó termés?

Bucurestiből jelentik: A jó mezőgazda kilátásai mind nagyobb bizonyossággal kezdenek megvalósulni. Az ország földművelői szívről és lélekről — és eredménnyel dolgoztak.

A Mindenható áldását adta a termésre. Az ősi termékeny föld meghozta gyümölcsét és — a termés bőségeseen fedezi nemcsak az ország

Cornăjeanu professor, földművelésügyi miniszter

élelmiszerszükségletét, hanem jelentős mennyiség jut kivételre is.

Nagy léptekkel haladunk és bizonyára visszanyerjük Európa nemzeti közzött régi búzatermelői hírnevünket.

A tengertermés a jó munkáit szántóföldeken szép reményekkel biztat.

Nem lesz hiány ebben az esztendőben a takarmányokban sem, hogy az állattenyésztés új fejlődési lehetőségeivel kecsegtet.

Gyümölcsözött a mezei munka, mert a földművelés számára a legnagyobb fejlődési lehetőségeket biztosították.

A földművelők, akiket megszabadítottak az átkos politikai béklyóiból nyugodtan láthattak munkájuk után. Nem töltötték a drága dologidőt hiábavaló politikai gyűlésekkel, amelyeken csak megzavarták a falvak dolgozni szerető népét és akadályozták igazi hivatását.

Azok az erőfeszítések, amelyeket a vezető, a földművelésügyi miniszter fiatal életerővel építő tehetségével véghezvitt teljes eredménnyel jártak, mert munkájukban nem akadályozták a politikai körülmények.

Az ország földművelése a haladás korszakába lépett.

Bizonyára gazdag kivitelünk lesz a mezőgazdasági termékekből.

Az ország költségvetése jótékonyan megérzi majd ezt, mert gabonánkért aranyat kapunk külföldről.

Azonban nemcsak ezt, hanem más szempontot is figyelembe kell vennünk.

A falusi lakosság, amelyik eddig szükségét szenvedett táplálékában, most semmi hiányt sem szenved és megölhetően érezhetően megjavul.

Ez a legnagyobbértékű eredménye és haszna a jó termésnek.

A kormány gondoskodott a gabona jó értékesítéséről.

A falusi ember, a földművelő jó pénzt fog kapni terméséért.

Az a munka, amelyet a kormány a földművelők szellemi és anyagi felemelésére folytat legnagyobb támaszát azokban a lehetőségekben kapja, amelyeket számára a földművelők jó gazdálkodása és a mezőgazdasági termékek jövedelme nyújt.

A jó gazda valóságos áldás a földművelők sorsában és életében.

Amikor BOSCH gyártmányokat vásárol, öt évtized tapasztalatait veszi meg

Mindig, amikor egy új sorozat Bosch gyújtógyertyát, gyújtómágnest, indukciós-tekereszt, vagy egy híres Bosch fényszórót vásárol tökéletesen biztos lehet arról, hogy a legjobb gyártmányt kapja. — A legjobban képzett szakmunkások két generációja, a legmodernebb gyártási berendezések, hatalmas kísérleti laboratóriumok. Mindezek garantálják, hogy a „legjobb nál is jobbat” vásárolt. Kérjen mindig kifejezetten Bosch gyártmányt.

LEONIDA & Co. Bucuresti és Fiókjai
Kapható az ország összes szaküzleteiben

A német sajtó elismeréssel szól Csáky magyar külügyminiszter legutóbbi nyilatkozatáról

Berlinből jelentik: A német sajtó hosszasan foglalkozik Csáky magyar külügyminiszter csütörtöki nyilatkozatával. A *Börsenzeitung* szerint a külügyminiszter nyilatkozata ama körök ellen irányul, amelyek az utóbbi hetekben igyekeznek suttogó propagandával a Német Birodalom ellen fordulni. Ezek a körök, amelyek a baloldali ellenzékben, kapitalistákban és feudalistákban állnak, a lap szerint gazdag pénzügyi eszközökkel rendelkeznek propagandájuk céljaira. A *Deutsche Allge-*

meine Zeitung azt írja, hogy a láthatatlan zsidó és legitimista oldalról támasztott németellenes hullám, mely a legitimista Lajos Iván pécsi egyetemi magántanár által írt röpiratban is kifejezést nyer, arra készítette a magyarországi külügyminisztert, hogy határozottan elítélje az említett mesterkedést. A lap kiemeli, hogy a magyar külpolitika változatlanul halad az általa helyesnek talált úton, és megmaradt kipróbált barátai mellett az építő békepolitika irányában.

Danzig város szerepe a magyar kultúrtörténelemben

„Danczka” várának sorsa Nagy Lajos, Báthory István, Balassa Bálint és Rákóczi Ferenc életében. — Az ötven hid városában született Fahrenheit és Schopenhauer. — Hogyan került egy magyar költő Danzigban a magyar-lengyel fejedelem fogságába?

Danzig, július hó.

Az ősi gótikus városnak, melyet kedvező fekvése 1000 esztendőn keresztül sokszor állított a történelem ütközéspontjába, sok magyar vonatkozása is van. Az egykori halászfaluból kiépült város a német lovagrend, majd a lengyel király protektorátusa alá került, később belépett a Hanza-városok szövetségébe.

Az első magyar vonatkozás Danzig történetében Nagy Lajos magyar király, aki Lengyelország uralkodójaként Danzignak is ura volt. A XVI. század második felében Báthory István erdélyi fejedelem és lengyel király magyar, székely s lengyel hadaival tanyázott Danzig falai alatt. Báthory serege megostromolta „Danczka” várát. El is foglalta, később azonban 200.000 forint váltságdíj fejében visszaadta a Hanza-város szabadságát.

Ennek az ostromnak más magyar vonatkozása is van. Ismeretes, hogy egy híres magyar lantos, Balassa Bálint, aki ez időben Lengyelországban bolyongott s bujdosása közben eljutott Danzigba és meg is énekelt „Danczka” várát, az ostrom idején a városban tartózkodott. Így került Báthory seregeinek fogságába a hányatott életű, kóborló magyar poeta a magyar lírai költészet első nagy csillaga. Báthory ostroma, melyre 1576-ban egyébként egész Európa felfigyelt, hadtörténelmi érdekességgel

is bírt, itt szerepeltek először az ágyúkból kilőtt megtüzesedett repülőláncok, a gyújtóbombák ősei. A repülőcsővékat az akkori magyar ágyúgyártás büszkesége, egy „Baba” nevű hatalmas ágyú ontotta.

Danzigban született különben Fahrenheit Dániel üvegfúró, a zseniális természettudós, aki a hőmérőt tökéletesítette.

Magyarország XVIII. századbeli történelmében ismét szerepel „Danczka” neve: itt szállott tengerre a bujdosásba induló II. Rákóczi Ferenc és kísérete.

Itt említjük még meg, hogy a modern kor legnagyobb pesszimista filozófusa, Schopenhauer Arthur is, egy danzigi gazdag kereskedő házában látta meg a napvilágot.

Danzig Napoleon bukása után 1812-ben került vissza Poroszország birtokába. Mint tudjuk, a világháború után 1920 őszén nyilvánították szabadállammá népszövetségi protektorátus alatt. A város ma három részből áll, melyeket a Mottlau-folyó két ága határol. Ezek az Altstadt, a Rechtstadt és a Vorstadt. A Mottlau-folyón keresztül ötven hid kapcsolja össze a városrészeket.

Hogyan értelmezi a monopóliumról szóló törvényt a posta?

Kolozsvárról jelentik: A posta a monopóliumról szóló törvényt sok esetben olyan szigorúan értelmezi, hogy emiatt egész szokatlan és sokszor a forgalomra nézve káros következmények állanak elő. Nemrégiben arról volt szó, hogy a posta arra akarta kényszeríteni a kereskedelmi utazókat, hogy főnökük javára az ügyfelektől behajtott pénzeket ne vigyék haza vonaton, hanem postán adják fel, nehogy a posta emiatt károsodjék. Most a csomagszállítással kapcsolatban, hasonló intézkedést adott ki a posta vezérigazgatósága, mely nagy feltűnést keltett.

A posta rendelete értelmében, április elsejétől kezdve nem lehet árukat ügynökök útján szétküldeni, csak akkor, ha az ügynököknek erre vonatkozóan külön felhatalmazásuk van a posta vezérigazgatóságától. Ezt az autorizációt természetesen csak megfelelő taxák lefizetése ellenében lehet megszerezni és emellett olyan sok formalitáshoz van kötve, hogy a hivatásos ügynökök számára szinte lehetetlenné válik az engedély kieszközlése. A szabályzat többek között arra kötelezi az ügynököket, hogy külön könyvet vezessenek, amelyben be kell írni az ügynök által szállított csomagok számát, súlyát és értékét.

Különösen az okiráltságban igen elterjedt szokás volt eddig is, hogy az ügynökök tartották fenn a kapcsolatot a nagyvárosok kereskedőii és vidéki kereskedők között. A kiskereskedőknek nincs elegendő tisztviselőjük, a nagykereskedők nem voltak abban a helyzetben, hogy az áruk elhelyezését még külön költséggel terheljék meg és ezért az a szokás alakult ki, hogy miután a kiskereskedőknek sem tőkájük, sem megfelelő hitelük nem volt ahhoz, hogy magukat nagyobb mennyiségű árukkal lássák el egyszerre, hétről-hétre vásárolták a nagykereskedőktől.

A nagykereskedők pedig, akik utazókat és ügynökeket amugy is rendszeresen vidékre küldték, a kiskereskedők által megrendelt árukat a megrendelőknél leszállították, sőt igen sok esetben ők szereztek meg a vevőt is, akiknek az árut azonnal eladták. Ilyenformán jelentékeny költséget lehetett megtakarítani, amelyek egyébként az árut megrádjították volna.

Ez a kialakult szokás lassanként odavezetett, hogy esztendőnként Romániában egy teljesen új szakma alakul ki, az ügynökök szakmája, akik bizalmi emberei voltak a nagykereskedőknek és kiskereskedőknek egyaránt és ők gondoskodtak arról, hogy az áruk minél kevesebb költséggel jussonak el a nagykereskedőtől a kiskereskedőhöz. A posta új rendelete következtében azonban ez a működés megakadt. A forgalomnak ez a zökkenése a gazdasági életben már is észlelhető. Az áruk elhelyezése stagnál. A vidéki kereskedők, akik nem vásárolhatnak több ügynököktől, személyesen sem utazhatnak mindig a fővárosba, vagy a nagyobb vidéki városokba, miután néhány ezer lei értékű áru bevásárlásért nem adhatnak ki sokszor ugyanannyi, vagy még több utiköltséget. Ezt a hiányosságot egyformán érzik a nagykereskedők, akik nem tudják kellő időben eladni az árut és a kiskereskedők is, akik azt nem tudják kellő időben megvásárolni.

Ez a mai helyzet. Valamilyen megoldásnak okvetlenül be kell következnie. Az a kötelezettség,

amelyet a postavezérigazgatóság az ügynökökre hárít, rendkívül súlyos, különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy ezek az ügynökök állandóan uton vannak.

Ezzel a kérdéssel a múlt héten igen részletesen foglalkoztak a fővárosi szaklapok. Kifejezték azt a kívánságukat, hogy a posta vezérigazgatósága találjon olyan megoldást, amely egyik felet sem

károsítja meg és amely mellett a posta is megkaphassa az őt megillető jövedelmet. Mindenesetre az ügynököket fel kell menteni a formalitások kötelezettsége alól, talán olyképen, hogy havi átalánytaxát kellene bevezetni, amelyet bérlet alakjában fizetnének meg az érdekeltek. Ez a bérlet névre szólna és feljogosítaná a bérlet tulajdonosát arra, hogy ezentúl is, mint eddig, szállíthassa magával a csomagokat.

A mi véleményünk ezzel szemben az, hogy a posta, amely a forgalom egyik legjelentősebb eszköze, nem vezethet be olyan kényszerítő rendszabályokat, melyek a forgalmat legkevésbé is korlátozhatnák, mert hiszen ezzel saját magát is károsítja. Ha a postának jövedelemtöbblet van szüksége, ezt más formában kell előteremtenie, de semmiestre sem úgy, hogy a gazdasági élet rovására vezessen be korlátozó intézkedéseket.

A szabadfürdőért gratulálunk a Polgármesternek

Írta: Kászeghy József

Nagyvárad, július hó.

Néhány nap előtt arra kértek, hogy írjak valamit a Körös-fürdő érdekében, mert a város eltiltotta, hogy a közönség a Körösben fürödhessen. Jól tudom, hogy a polgármestereknek, törvény szerint, a szakhivatalok javaslatait respektálnia kell. Bizony hamarjában nem tudtam merről fúj a szél, a sok felelősségű, tehát éppen ezért nem nagyon felelős műszaki szolgálat melyik zugából jött ez a szerencsétlen nyepozvolim, amelyik a szabadfürdést akadályozza. Azt tartja ugyan a galíciai: amuthen meg man ach de Rebezen, — gyanúsítani még a rabbi feleségét is szabad, mi azonban kissé lovagiasabbak vagyunk, tehát csak úgy általánosságban mégsem akartam nekivágni a dolognak. A tapokból most már tudom, hogy Murza mérnök úr, a vízműüzem vezetője tiltakozott.

Mínt hogy műszaki oldalról a vízműüzemnek a szabadfürdéshez való viszonyát Váradon bizonyára én ismerem legjobban, azután meg sohasem akadályoztam annak idején a Körös vízének illetően szabad használatát, nagyon helyesen és szerencsésnek találtam, hogy a Polgármester Ur bizottsági megállapítások alapján, a vízműtelepekkel szemben a szabadfürdést megengedte. Másként nem is lett volna szabad cselekedni és ezért hálás most a város közönsége.

Murza mérnök úrnak is van egy kis igaza anynyiban, hogy a közönséget a vízmű szolgálata érdekében fegyelmezni kell. A vízműnek azért van védett területe, hogy a vezető védelmezze. Mindezt az ésszerűség korlátai között. A városi vízműnek egyáltalán soha semmiféle baja sem származhatik abból, hogy a túlsó parton az emberek örülnek az életnek és akár ezrével is lubickolnak a Körös medrében a vízmű gátjai vidékén. A vízgyűjtő-galériák messze vannak a folyó medrétől, a part kavicságya pedig megszűri a vizet minden szerves és szervetlen ingredienciájától. Nem szabad azonban megengedni, hogy a közönség a vízmű védett területén csatangoljon, vagy ott a bokrok közé visszavonuljon. Ettől sem lenne ugyan soha semmi baj, de mégis előfordulhat, hogy valamelyik kedélyes vasas fiú felemeli a kútak vasfedelét, — bár azok jól le vannak zárva — és ott valami okatlan fertőzést okoz. Nyugodt vagyok ugyan, hogy a vasas fiúk egészen mást akarnak a telep hokrai közt, amitől ugyan a vízműnek nem lenne semmi baja, de hát rőndnek muszáj lenni: óvni kell a területet a közönségtől. Erre a célra egy-két bakter teljesen elégséges.

Annál fontosabb a szabadfürdés kérdése, mert a gátak környékén minden ember szűztiszta Körös vízben fürödhetik. Ezzel szemben a strandon a medence víze egyenesen rendőrelenes, sőt a Körös víze sem mondható már ott a vasúti vashídon belől egészen tisztának.

Jó lélekkel állítom, hogy mindent megtettem annak idején szóval és írásban egyaránt, hogy a strandfürdőt a Körösből egy párhuzamos csatornán át, állandóan friss átfolyó vízzel lássa el a város, tervet és költségvetést is csináltam ehhez. Másodpercenként egy köbméter átfolyó vízzel igazán üdév és guszatusossá lehet tenni a medencében

való fürdést. Am az akkori augúrok, akik amolyan műszaki fél, sőt negyed megoldásokat is elégségeseknek találtak, a mai három balkezü megoldást hajtották végre. Szó sincs rendszeresen átfolyó vízzel; a közönség egész nap ugyanabban a vízben fürdik. A medence mai vízellátása olyan, hogy jó lélekkel egy barátomnak sem merném ajánlani, hogy abban megfürödjék.

A városnak jóakatai és gondos polgármestere van, aki hamar be fogja látni, hogy a strand-medence átfolyó víz nélkül nem tartható. Fürdő víz nélkül, ember fej nélkül. Ebben az időben már nem lehet segíteni. Kérjük a Polgármester Urat, hogy rendelje el az átfolyócsatorna létesítését, akár gravitációval, akár vízemelőgépteleppel kapcsolatban kell azt megoldani. Műszaki augúrainak, akik ezt a strandot elrontották, ne higgye el, hogy ez a megoldás nehézkes, vagy nem jó. Egyszerűen és könnyen megy az, csak érteni kell hozzá. Azon a strandon elfér még másik két medence is. Ezer másodpercliter vízzel ezeket tökéletesen fenn lehet tartani.

Annak idején a t. haruspexek beleöltek vagy három milliót abba a drága lyukba, amelyet a városi tisztviselők fúrtak meleg vízzel. Hiába írtuk akkor, hogy nagyon mélyen van az a pliocen tengerfenék. Ma se víz, se olaj, se gáz, se pénz. A költségek egy harmadával nagyszerű párhuzamos csatornát lehetett volna csinálni már három évvel ezelő.

Majd ha ezt a csatornát megcsinálja, akkor egészséges lesz a strandfürdő is, csak olyan, mint a szabad Körös-fürdő a város felett.

LÓTH TIHAMÉR: ÖSSZEGYŰJTÖTT MŰVEI 22 KÖTETBEN

Dús aranyozásu,

erészvásznonkötésben ára 4400 L.

A nemrég elhunyt kiváló szónok és ragyogótollu író 25 esztendő munkásságának minden irodalmi értéke együtt van e sorozatban.

A hatalmas mű megrendelhető havi részletfizetésre is. Késszépénz fizetés esetén nagy százalék kedvezmény.

Szent István Társulat kiadása. Beszerezhető kiadóhivatalunk útján

Kállay Miklós:

Báthory István

Balanyi György bevezető tanulmányával, térképpel, műmellékletekkel. — Ára fűzve 247 Lei, kötve 342 Lei.

Báthory István életének megoldására csak Kállay Miklós vállalkozhatott, ki Jókaira emlékeztető gazdag aradásu fantáziájával hiánytalanul átéli Báthory gazdag és szövevényes életének minden meglepő, új fordulatát. Olyan történelmi film perreg le előttünk, melynek minden jelenete új értékkel és felismeréssel gazdagítja a mai nemzedék étetét.

Dante kiadás.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450 negyedévre 225, egy óra 75 lel.

Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Felhőátvonulások, több helyen zivatar, a hőség mérséklődik.

SZATMÁRON EGY HÓNAPIG NEM ADNAK KI UTLEVELET. Szatmár. Saját tud. A szatmári megyefőnökség hivatalos közleményben hozta az érdekeltek tudomására, hogy Coman Simion ezredes-megyefőnök augusztus 1-től szabadságra utazik és csak szeptember 1-én veszi át újra hivatalát. Az ezredes-megyefőnök rendeletére, távolléte alatt egyetlen utlevelet sem adnak ki.

A LELEKÉZÉSEK HELYETTESITIK A BEHIVOTT TANITÓKAT. Bucurestiből jelentik: A nemzeti-nevelésügyi minisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében azokban a községekben, ahol a tanítókat katonai gyakorlatra hívták be, a behívott tanítókat lelkészekkel kell helyettesíteni.

Zsákok, cséplőponyvák, locsolótömlők,
hevederek, kötélárúk, zsinegek, kárpitós kellékek, lópokrócok és kocsi-takarók legolcsóbb bevásárlási forrása

JUTEX Oradea, Piața Mihai Viteazul.

Telefon: 17-23

Zürichi zárlat. Párizs 11.74 háromnyolcad, London 20.75 háromnegyed, Newyork 443 háromnyolcad, Brüsszel 75.32 fél, Milánó 23.32 fél, Amsterdam 237, Berlin 177.85, Szófia 540, Prága 15.15, Varsó 83.50, Belgrad 10, Bucuresti 325.

Lángbaborult egy mozdony a váradi pályaudvaron. Nagyvárad. Saját tud. Pénteken délnél telefonon értesítették a tűzoltóságot, hogy a pályaudvar mozdonyháza előtt lángbaborult egy mozdony. A kivonult tűzoltók az égő mozdonyt eltávolították a közelben levő benzinkraktártól, majd rövid idő alatt elfojtották a lángokat. A kár jelentékeny.

Új templom épül Nagybánán. Saját tud. A nagybánai görög katolikus püspökség támogatásával, a liget közelében, ahol az ut a Fokhagyomás fúrdó felé tér el, görög katolikus templom épül. Innen ugyanis a görög katolikus katedrális körülbelül egy kilométer távolságra van, ami a hívek egy részét távol tartotta a templomtól. Az új templom még ebben az évben tető alá kerül.

Ha az igazgatóságot újra megválasztják, nem kell a cégbejegyzést megváltoztatni. Temesvár. Saját tud. A kereskedelmi és iparkamara vezetősége ülést tartott, amelyen többek között foglalkozott a cégek jegyzékében eszközölnő kiegészítések és változtatások kérdésével. A kamara úgy döntött, hogy abban az esetben, hogy ha valamely ipari vagy kereskedelmi vállalat igazgatóságát újra megválasztják, a cégbejegyzés körül nem kell változtatást eszközölni, illetve ez a tény nem tekinthető változásnak. A cégek jegyzékébe mindössze beírják, hogy az igazgatóságot vagy bizonyos személyt újra megválasztották. Miután a törvény a cégbejegyzésekre vonatkozó kérvények meghatározásánál nem intézkedik arról, hogy az is megjelölendő, mennyi időre választották meg az egyes vezetőket, a kamara nézete szerint helyes volna, ha a választásokat „visszavonásig” ejtenék meg az alapszabályokat is ilyen értelemben megváltoztatnák. Így aztán az újválasztás esetében egyáltalán nem volna vitának helye és teljesen ki volna kapcsolva a cégbejegyzési változásokkal összefüggő formalitások és kötelezettségek kérdése is.

Temetés. Özv. Benrád Antalné szül. Gábris Karolin 80 éves korában meghalt. Temetése szombaton d. u. 5 órakor lesz a Haller kápolnából (Erdélyi „Concordia”).

Hatalmas arányú tűz pusztít a biharmegyei Tótteleken

A község egész termése lángokban áll

Nagyvárad. Saját tud. A biharmegyei Tóttelek községben eddig még ki nem derített okok miatt — de valószínű a cséplőgép szikrájától — kigyulladt a gép körül felhalmozott cséplésre váró buza. A tűz pillanatok alatt elharapódzott és a hatalmas asztagból óriási lángnyelvok csaptak fel. A lángok átterjedtek a cséplőgépre is. Részletes jelentéseink a hatalmas méretű tüzről még nincsenek, mert a községgel nem lehet telefont

összeköttetést kapni. Az eddigi jelentések szerint a cséplőgépben kívül a tűzben megsemmisült majdnem az egész község gabonatermése és a nagy szárazság és vízhiány miatt oltásra szinte gondolni sem lehet. A gazdák minden erejüket megfeszítve küzdenek, hogy a község közvetlen közelében levő cséplési helyről a lángok bele ne kapjanak a község házaiba. Lapunk zártakor a tűz még tart.

Halálozás. Temesváron hosszas szenvedés után elhunyt dr. Radu Auréline született nemes Herdiborszky Paula, törvényszéki bíró özvegye. Az elhunyt első házassága révén édesanyja volt néhai Láng Aladár temesvári kanonoknak, püspöki irodavezetőnek. Özv. dr. Radu-né leánya, dr. Radu Erzsébet, ismert gyermekorvos gyászolja.

HALÁLOS SZERENCSETLENSÉG. Szatmár. Saját tud. Halálos szerencsétlenség történt Csengerbagos község határában. A cséplés befejezése után a cséplőgépet traktorral húzták be a faluba. Pap Veronika 15 éves leánya a cséplőgép rúdja alá ült és így akarta megtenni a községig az utat. Az egyik zökkenőnél a leány a földre esett és olyan szerencsétlenül ütötte be fejét a traktor kerekébe, hogy koponya-alapi törést szenvedett és meghalt.

Részegre itták magukat a zsákmányból — felfedezték a lopást. Szatmár. Saját tudósítónktól Nem mindennapi ügyben fejezte be a nyomozást a szatmári rendőrség bünyügyi osztálya. Néhány nappal ezelőtt a Consum Comerc szeszerakat feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik a raktár feltörése után, onnan nagyobb mennyiségű szeszt és pálinkát vittek el. A rendőrség megállapította, hogy a betörést csak a hellyzettel ismerős egyén követhette el. Megfigyelés alá vették a környéket. A detektíveknek feltűnt, hogy Stef Vasile, a városi vegyvizsgáló intézet szolgálja, minden nap részeg, sőt a családtagok is kábultak az italtól. Kiderült, hogy a szeszlopást Stef követte el és a zsákmányból a családjával és rokonaival együtt, minden nap részegre itta magát. A megmaradt pálinkát elásva tartották a sötétség beálltáig, akkor meg kivették a másnap adagot. A tolvaj hivatalozogát letartóztatták.

Rendőrségi igazolványt kapnak a házmesterek. Temesvár. Saját tud. A lakosság nyilvánvalóságára szervezett rendőrségi hivatal a törvény értelmében betervezett ingatlanönyvek adatait már feldolgozta és különböző, kartotékrendszerű nyilvántartót készített. Így külön kartonlapokon gyűjtötték össze nemzetiség szerint és valóság szerint a lakosság adatait. Most a házmesterek külön nyilvántartását fogják elvégezni. A szükséges nyomtatványok már meg is érkeztek Bucurestiből. A legközelebbi napokban felhívást tesznek közé, hogy a házmestereknek milyen beosztás szerint s milyen időpontban kell jelentkezniük. A rendőrségen egy kérdőívet s egy kartonlapot töltenek ki s ezek alapján minden egyes házmesternek különleges igazolványt adnak. Az igazolvány négy oldalas karton s a „Carte de identitate” felírást viseli.

Minden buzávárárt be kell jelenteni. Szatmár. Saját tudósítónktól. Az új buzáértékesítési törvény alapján a szatmári megyefőnökség megkezdte működését a buzáértékesítési hivatal. Ennek a szervnek a megye különböző részeiben alosztályai lesznek, ahol a buzávárárlók a buza ellenértékének kifizetéséről szóló nyugtát, vagy az adásvételi szerződést két példányban kötelesek bemutatni. A hivatalban az eredeti írást látalmazva visszaadják, míg a másolatot felküldik a megyei buzáértékesítési hivatalnak. Itt minden hét végén a megye területén eszközölt eladásokról, illetve vásárlásokról kimutatást készítenek a buza kivittelt pártól és irányító hivatal részére. A buzáértékesítési hivatal azonban a vásárt csak abban az esetben hagyja jóvá, ha a termelő megkapta a törvényben előírt 42 ezer leles vagononkénti árat. A vásárt akor is visszautasítják, ha a buza át üzerek veszik meg. A kormányának ugyanis az új törvénnyel legfőbb célja, hogy a buza árának biztosítása mellett, kirekeszse a piacról a közvetítő kereskedelmet és a termelőt közvetlen kapcsolatba hozza a feldolgozóval, illetve az exportörrel. Ha a vásárló a megye különböző részein köt üzletet, erről természetesen az illetékes buzáértékesítési alosztálynál tesz jelentést. Innen a szerződések vagy nyugták másolatát felküldik a megyei központi hivatalhoz, ahol a bevásárló kérheti a felvásárolt mennyiség egy kimutatásban való összegezését. A vásárlók részéről beadott kimutatások semmiféle bélyegilleték alá nem esnek.

Szolgáltatós gyógyszertárak Nagyváradon:

Szombaton Nagyváradon a következő gyógyszer-tárak tartanak szolgálatot:

„Szent Antal” Bv. Reg. Ferdinand. Tel. 13-55.

„Kigyó”, Piața Regina Maria. Tel. 29-63.

„Csillag”, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.

„Aranykereszt”, Piața Unirii (Zsigmondovits és Barla). Telefon 23-52.

„Diana”, Str. Astra No. 18. Telefon 32-57.

Munkásszerencsétlenség. Temesvár. Saját tud. Ónodj Lajos ötven éves lakatosnak a sörgyárban munka közben egy vastag cső esett a kezére — Ónodj a bal kezét nyitott törést, a jobb kezén csukott törést szenvedett. A mentők a kórházba szállították.

50 SZÁZALEKOS KEDVEZMÉNYT ENGEDÉLYEZETT A VASUT VEZÉRGAZGATÓSÁGA A GYILKOS-TÓHOZ. Bucurestiből jelentik: A román vasutak vezérgazgatósága hivatalosan közli, hogy a Gyilkos-tóhoz 50 százalékos vasuti kedvezményt engedélyezett. A Gyilkos-tó vasuti állomása Gyergyószentmiklós.

TEMESVÁR VÁROSA HAT NAGYVÁSÁRT AKAR TARTANI. Temesvár. Saját tud. A város vezetősége kérelmezte, hogy májusban is tarthasson nagyvásárt, úgyhogy az eddigi öt helyett hat nagyvásár volna Temesváron. A város a kérelmet azzal indokolja, hogy túlságosan nagy az időköz a tavaszi és az őszi nagyvásár között, viszont a gyakori vásárok az árakra kiegyenlítő kihatással vannak, mert termelő és fogyasztó közvetlenebb kapcsolatot találnak.

P. Csávossy Elemér S. J.
a kiváló és tudós jezeuitairó

Tulvilági valóságok és szociális problémák

című könyvében sorra veszi a jelenkor minden ilyen kérdését, a kat morális szempontjából megvilágítja szükségességüket. Előadja, hogy a pápák szociális enciklikái mit követelnek rájuk vonatkozólag. — A jelenkor könyve P. Csávossy S. J. e munkája, mely az égető kérdésekben biztos eligazítást ad.

Ara kartonkötésben 123 lel.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JULIUS 23.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9.55 Istentisztelet közvetítése. Majd: egyházi felolvasás és egyházi ének gramofonlemezek. 12 Gramofonlemezek. 13.05 Déli hangverseny közvetítése. 18.17 Gramofonlemezek. 19.15 Táncclemezek. 20.15 Román zene közvetítése gramofonlemezek. 21 Dima Lisette, Pulca Ion és Folescu énekhangversenyének közvetítése. 22.30 Filmrészletek. 23 Hírek. 23.15 Gramofonlemezek. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 9 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 11 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet P. Pusztay Gábor szentferencendi atya mondja. 12.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál Kuszy Emil. 13.20 Pontos időjelzés. 13.35 Operaházi Zenekar. 14.30 Előadás. 15 Lemezek. 16 Gazdáknak. 16.45 Munkások körök hangversenye. 17.30 „Szegény ember könyve”. Előadás. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 „A Bükk barlangjai”. Előadás. 18.40 Zenekari hangverseny. 19.30 Elbeszélés 20 Cigányzene. 20.15 Hírek. 20.45 Mark Twain humorcskja. 21 „Zimber-zombori szépaszöny”. Nagy operett. 22.15 Hírek. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.40 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, JULIUS 24.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Szórakoztató hangverseny. 20.15 Verdi-gramofonlemezek. 21 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22 Hírek. 22.15 Corado. 23.35 Táncclemezek. 23.15 Vendéglői zene. 23.45 Hírek idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Lész-művek zongorán. 13.40 Hírek. 14 Az 1. honvédegyezred zenekara. 14.20 Pontos időjelzés. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 16.55 Diákfőléra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 Cigányzene. 18.50 „Alföldi ezredek a nepeloni háborúkban”. Előadás. 19.20 Hegedűszámok. 19.45 „Nyári táplálkozás”. Előadás. 20.15 Hírek. 20.25 Jazz-számok zongorán. 20.40 Közvetítés a Philips-művek telepéről. 21.21 A Paraszthezset hangmezéről. 22.40 Hírek 23 Cigányzene. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Hanglemezek. 24.20 Angolnyelvű előadás. 1.05 Hírek.

KEDD, JULIUS 25.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Román zene lemezek. 20.30 Mandolinhangverseny. 21 Hangverseny. 22.15 Drozdowska Julia orosz dalokat énekel. 22.35 Táncclemezek. 23.15 Vendéglői zene. 23.45 Hírek idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Cigányzene. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.20 Mesék. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 Zenekar. 19 „Blériot a Csatorna fölött”. Felolvasás. 19.20 Cigányzene. 20.15 Hírek. 20.25 „Giesl hára elhagyja Belgrádot”. Előadás. 20.55 Énekszámok. 21.20 „Budapestben kezdődött”. Hangjáték. 22.10 Hírek. 23 Operaházi Zenekar. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30 Táncclemezek. 1.05 Hírek.

SZERDA, JULIUS 26.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Hangverseny. 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 21.15 Caneanu hegedűművész és Rolzaleki zongoraművész hangversenyének közvetítése. 21.40 Énekhangverseny. 22.15 Táncclemezek. 22.35 Szóharmonika. 23.15 Vendéglői zene. 23.45 Hírek közvetítése idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10

Balalajka. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Szalonzene. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17 Diákfőléra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 „A magyar szabadsághősök festője”. Előadás. 18.40 Hanglemezek. 19 Kisérleti hangfelvétel tokió első magyarul előadásáról. 19.50 „Arva Bethlen Kata”. Elbeszélés. 20.15 Hírek. 20.25 Magyar nóták kétzongorán. 20.55 Bartalis János, R. Berle Mária és Nadányi Zoltán versei. 21.25 Egyházzenei hangverseny közvetítése a budavári koronázó főtemplomból. 22.40 Hírek. 23 Cigányzene. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Koncert Szalonzenekar. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 27.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Gramofonlemezek. 20.15 A Dumitrescu zenekar hangversenyének közvetítése. 21.15 Vendéglői zene. 22.45 Hírek. 23 Francia zene gramofonlemezek. 23.30 Román est. Majd: Híreknek közvetítése idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Hegedűszámok. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Országos Postászenekar. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Befűzési tanácsadó. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 Rádió a rádióról. 18.25 Közvetítés Tápiószőlősről. 19.20 „Három üres pohár”. Felolvasás. 19.50 Táncclemezek. 20.15 Hírek. 20.45 Magyar-országi előadás. 21.10 A Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.40 Hírek. 23 A rádió szalonzene. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, JULIUS 28.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.17 Gramofonlemezek. 20.15 Chopin-keresztény gramofonlemezen. 20.45 Táncclemezek. 21.20 Wagner: Walkür operájának közvetítése gramofonlemezek. Majd: Híreknek közvetítése idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Rendőrzene. 13.40 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzene. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17 Diákfőléra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 Hegedűszámok. 18.40 Beszélgetés. 19.10 Az én rádióműsorom. 20.15 Hírek. 20.25 Külgügyi negyedóra. 20.40 „A zenélő óra”. Színmű. 22.30 Lemezek. 22.40 Hírek. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 A 2. honvédegyezred zenekara. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, JULIUS 29.

Bucuresti. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Gramofonlemezek. 20.15 A Kis rádiózenekar műsorának közvetítése. 22 Hírek. 22.15 Gramofonlemezek. 23.15 Vendéglői zene. Majd hírek közvetítése idegen nyelveken.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek és gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.10 Zongoraszámok. 13.40 Hírek. 13.55 Énekszámok. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Török mesék. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.10 Török hegedűművész. 18.40 Propaganda a légvédelem szolgálatában. 19 Cigányzene. 20.15 Hírek. 20.25 A Székesfővárosi Zenekar. 21.35 „A Szépség humor”. Előadás. 22.05 Táncczene. 22.40 Hírek. 23.10 Cigányzene. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 A rádió szalonzene. 1.05 Hírek.

Bognár Cecili:

PSZICHOLOGIA

A modern lélektan minden kérdésére biztos és határozott választ ad ebben a könyvben a tudós szerző

Ara 242 lei és portó.

Sulyosan elítélték a Nagykároly és környékén elkövetett sorozatos betörések tetteseit. Nagykároly. Saját tud. Beszámoltunk arról, hogy az utóbbi hónapokban Nagykárolyban és vidékén számos nagyobb lopást és betörést követtek el. A rendőrség a csendőrséggel karöltve hosszas nyomozás után kézrekerítette a sorozatos lopások és betörések tetteseit. A betörők ügyét most tárgyalta a nagykárolyi járásbíró. Kétféle vádlottat kísérték át a zilahi ügyészei fogházba a tárgyalásra. A betörők példás büntetést kaptak. Reizler Dezsőt és Róth Adolfot 10–10 hónapi fogházra, Weisz Lajost és Katz Endrét 6–6 hónapi elzárásra, Lichtbaum Lászlót 4 hónapra, míg Tatar Jánost 1 évi és 10 hónapi fogházra ítélték. Konczáni János és Getlinás János egyenként egyévi és hathónapi fogházbüntetést kaptak, Mátyas Rózát és Bence Józsefet egy-egyévi, Vadász Györgyöt hathónapi fogházra ítélték. Serbán Mihály és Bánkos Erzsébet vádlottakat felmentette a bíróság.

DIANA

le mosás a testet, rugalmassá teszi

Kettévágott a motoros egy székesuti gazdát. Temesvár. Saját tud. Tintoiu Mihály ötvenkilenc éves székesuti lakos öngyilkossági szándékból a motorosvonat elé vetette magát. A vonat a szerencsétlen gazdát halálragázta. Tintoiu Székesut és Nagyfalu között várta be a vonat és amikor a motoros közvetlen közelébe érkezett, a sínekre vetette magát. A motorost megállították, a sínek mentén azonban már csak két véres hústömböt találtak: a kerekék az öngyilkost a szó szoros értelmében kettévágták s a vonat mintegy háromszáz méternyire még magával vonszolta a holttestet. Azon a helyen, ahol Tintoiu a vonat elé vetette magát, pálinkásüveget találtak. Ugy vélék, hogy az öngyilkos tette elkövetése előtt pálinkát ivott, hogy elég bátorsága legyen a végzetes lépésre. Egyébként felesége és három gyermeke hagyott hátra s miután gyógyíthatatlan betegségben szenvedett, az a feltevés, hogy emiatti kétségbeesésében ment a halálba.

Hunyadmegyei hírek. Déva. Saját tud. Pacurariu Octavian az aradi munkaügyi felügyelőség vezetője Déván és Nagyváradon több üzemben ellenőrzést végzett. A megye többi üzemeiben egy ellenőrbizottság végzi a vállalatok ellenőrzését. — A piskii fuvózenekar most érkezett haza Bucurestiből, ahol a Munka és Jókedv kiállításán vendégszerelt. A kitűnő zenekar vasárnap este a rádióban is vendégszerelt. — A marosillyei „Kishidró” egy idősebb kergesi gazdálkodó öngyilkossági szándékból a Marosba vetette magát. Tettének oka ismeretlen. — A dévai polgármesteri hivatal a kereskedők kérésére ismét visszaállította a régi lisztárakat. — A Petrosényből Lupény felé haladó személyvonat a livadai vasútnál elütötte Lésa Gábor 54 éves munkást. A szerencsétlen ember oly sulyos sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradásához nem számíthat. — A zilvölgyi nyugdíjas bányászok, akiknek ügyével már több ízben foglalkoztunk, most memorandumot nyújtottak be a fellebbezési bizottsághoz, amelyben nyugdíjuk ügyében a peres eljárás gyorsítását kéri.

Gróf Ciano spanyolországi hadin ellátogatott a spanyol földön elesett olasz hősök emlékére emelt emlékműhöz, az El Escudo csatatérre, ahol koszarút helyezett el.

SPORT

Augusztus 20-án a román kupa első fordulójával kezdődik a hivatalos őszi futballmúsor

Bucurestiből jelentik: Tegnap számunkban részletesen ismertettük az őszi bajnoki évad műsorát és megírtuk, hogy az őszi forduló első mérkőzéseit valószínűleg augusztus 27-én kezdik. Mint most a labdarúgószövetség hivatalosan közli, az őszi mérkőzéseket szeptember hó 3-án kezdik meg, mert augusztus 27-re nemzetközi mérkőzéseket engedélyezett. A bajnoki mérkőzéseket tehát a hivatalos jelentés szerint a következő napokon játsszák le: szeptember 3. 10, 14, 17 és 27-én; október 1, 8, 15, 22, 26 és 29-én; november 5, 8, 19 és 26-án.

A román kupa első fordulóját augusztus 20-án játsszák le. A következő fordulóra aug. 27-én és szeptember 3-án kerül sor. A kupába való részvételre a jelentkezéseket augusztus 7-én zárják le.

Szovjetorosz futballcsapat Bucurestiben?

Bucuresti jelentés szerint a moszkvai Dynamo csapatát mérkőzésre hívta meg a Venus. A meghívást a bucuresti szovjet követség útján küldötték el. Bár eddig a Dynamo csak munkáscsapatokkal mérkőzhetett, a „Timpul” valószínűleg tartja, hogy ezúttal engedélyt kap a bucuresti mérkőzésre. Ezzel a hírrel kapcsolatban a román lap foglalkozik a szovjet fejlett futballsportjával. Azt írja, hogy a „Dynamo” és a „Spartak” közötti mérkőzést 80 ezer főnyi közönség nézte végig.

Középeurópai Kupa döntő

Az első mérkőzés bírója a cseh Krist, míg a másodikat az olasz Dattilo vezeti

Prágából jelentik: A Középeurópai Kupabizottság tegnap ülésén foglalkozott a kupamérkőzések legutóbbi fordulóján kiállított játékosok ügyével. A bizottság Adámot, az Újpest kiállított játékosát nem függesztette fel, hanem 150 pengő pénzbírsággal sújtotta és így vasárnap játszhat a Ferencváros elleni kupadöntőn. A bizottság a vasárnapi első döntő vezetésére a cseh Kristet, a július 30-iki visszavágómérkőzésre az olasz Dattilo bírót küldte ki.

Elmaradnak a brassói atlétikai bajnokságok. Bucurestiből jelentik: Az Atlétikai Szövetség a szombatra és vasárnapra kitűzött váltó, tízpróba és maratóni-bajnokságokat a már ismertett okok miatt augusztus 5. és 6. napjaira tűzte ki.

CSEH JÁTEKOSOKKAL ERŐSÍT A CAMT. Temesvárról jelentik: A CAMT vezetősége úgy határozott, hogy az augusztusban meginduló bajnoki küzdelmekre teljesen átszervezett csapattal indul. Több belöldi egyesülettel tárgyalásokat kezdtek jónemű játékosok átmozgatására. A CAMT azonban nem elégszik meg a belöldi erősítéssel, hanem külföldi játékosokat is akar szerződtetni. Az egyesület sinke ebből a célból Prágába utazott és hír szerint, két cseh játékost köt le. Egy középtámadót és egy csatárt. A cseh játékosok neve még ismeretlen.

ÁTSZERVEZTE A MINISZTERI BIZOTTSÁG A MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁGOT. Budapestről jelentik: Gidófalvy Pál dr., a Magyar Labdarúgó Szövetség miniszteri biztosa nyilvánosságra hozta a magyar labdarúgósport új szervezetét. Eszerint a Nemzeti Bajnokság első osztályában a most arra jogosult 14 csapat játszik. Év végén kiesik öt és csak három kerül be, vagyis a létszám tulajdonképpen tizenkettőre csökken a következő évben. A három bejutó csapat a következő: az NBB újonnan létesített területi csoportjainak győztesei, mégpedig az alföldi csoport, a dunántúli csoport és a felvidéki csoport 14-14-es csoportjainak első helyezettjei.

Felfüggesztették a Sportl Sudentesc csapatát. Bucurestiből jelentik: A fegyelmi bizottság felfüggesztette a Sp. Sudentesc jogait, mert nem teljesítette a szabványos, Dobónak fizetését.

Az új céhtörvény-tervezet ismertetése

(ötödik közlemény.)

Art. 33. A céhek és tagjaik közötti viszonyt az alapszabályok szabályozzák.

Art. 34. A céhek tagjai lehetnek azok a román állampolgárságu bizalmi személyek, akik az illető szakmát valóban gyakorolják és legkevesebb 18 betöltött életévük van. Hasonlóképpen tagjai lehetnek a céhek azok az erkölcsi személyek, akik ideiglenesen munka nélkül vannak, azonban effektív módon gyakorolták az illető mesterséget legkevesebb egy évig a céhbe való lépés előtt. Ezek elvesztik tagsági minőségüket, ha két éven belül a céhbe való belépésüktől kezdődően nem találnak foglalkozást az illető mesterségben. A céhekbe való tag felvételét és kizárását sürgős esetben az igazgatótanács végzi, a közgyűlés jóváhagyásával.

Art. 35. A tagoknak joguk van bármikor visszavonulni a céhből, anélkül, hogy ezt meg kellene indokolniuk, azonban ez ahhoz a feltételhez van kötve, hogy az év befejezte előtt legalább 6 hónappal közöljék a céhből való kilépésüket.

Azok a tagok, akik kilépnek a céhből, vagy kizárják őket, nem tarthatnak igényt a céh vagyonára és kötelesek kifizetni az illetékeket mindazon időre, míg a céh tagjai voltak.

Art. 36. A céhbe való részvétel visszautasítása, valamint a tagoknak a céhből való kizárása a közgyűlés útján történik, amit meg kell indokolni, meghallgatva az érdekelteket is. Mindazok, akiket kizártak, vagy visszautasítottak a céhfelvitelből, 5 napon belül fellebezhetnek a céh székhelyén illetékes törvényszékhez. A kizártak minden esetben megszűnnek résztvenni a céh gazdasági, vagy szociális jellegű vállalkozásában.

Art. 37. A céh felelős mindazon károkért, amelyet harmadik személyek okoztak, lett volna legyen a céh törvényes reprezentánsa, avagy a céh törvényes képviselője, vagy különleges megbízottja törvényes hatáskörének, esetleg alapszabálybeli megbízatásának hatáskörében.

A céh feloszlata

Art. 38. A céhet feloszlatták, ha:

- a) visszavonják elismerését;
- b) a közgyűlés határozata révén;
- c) teljes joggal olyan esetekben, amit a feloszlatastól a jelen törvény ír elő.

Art. 39. Abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy valamelyik céh működése alapszabályellenesen, az állam alkotmánya és törvényei ellen irányul, a minisztertanács az illetékes minisztérium jelentése révén, amely az 5. szakaszban előírt bizottság jelentésén alapszik, elhatározhatja, a céh jogi személyiségének visszavonását és ugyanakkor elrendelheti a céh anyagi felszámolását. Ezt a visszavonást, valamint a feloszlatast királyi törvény révén hajlják végre, a minisztertanács napló alapján.

Art. 40. A céh a közgyűlés határozata alapján oszlik fel. Ehhez szükség van a jelen és távollevő tagok kétharmadrészének beleegyezéséhez.

Art. 41. a) A céh feloszlík abban az esetben, ha célját nem tudja megvalósítani.

b) Ha fizetésképtelenségből kifolyólag nem

Románia nem vesz részt a balkánj labdarúgó-ternán. Bucurestiből jelentik: A nemzetközi labdarúgószövetség értesítette a román szövetséget, hogy Görögország bejelentette a balkánj labdarúgótorna megrendezését. A görög bejelentéssel szemben Románia álláspontja változatlan: Románia nem vesz részt semmiféle balkánj kupában sem.

Hétezer lei jutalmat kaptak az Unirea Tricolos játékosai. Ismeretes, hogy az obori csapat vasárnapi győzelmével visszakerült a nemzeti bajnokság A) osztályába. A vezetőség a vasárnapi győzelemért fejenként hétezer lei jutalmat adott a játékosoknak.

folytathatja tovább működését.

c) Ha az igazgatótanács nem alakulhat meg szabályszerűen.

d) Ha a tagok száma a jelen törvény által megállapított minimum alá süllyed.

Art. 42. Az összes feloszlatai esetekben az illetékes minisztériumok, a királyi helytartó, valamint azok a hatóságok, akiknek központi székhelyén a céh működött, a székhelyükön felszámolókat nevezhetnek ki. A feloszlatast passzív szociális körülményeit figyelembe véve, a tiszta aktívok elosztása királyi rendelet útján történik és a hatáskört azon szövetséghez osztják be, melyhez a feloszlatast céh szakmailag tartozott, vagy ennek hiányában egy másik tartományhoz tartozó céh-hez, mely ugyanazon szakmához tartozik.

A céhek szövetségeiről

Art. 43. Két vagy több hasonló szakmabeli céh, amelyeknek elismerték jogi személyiségét, csoportosulhat, illetve külön tömörülhet szövetség révén. Azokban a foglalkozási ágakban, amelyekben különleges törvények által testületeket, kollégiumokat, vagy szövetségeket létesítettek, mint szövet azzal a megbízással, hogy megállapítsák a szakmai képzést és megőrizték a szakmai presztizst, nem lehet szövetségeket létesíteni. Mindezen intézményeknek törvényes hatáskörében van a szervezeti törvényükben megállapított hatáskörön kívül a 46. szakasz szerint felsorolt hatáskör is. Azok a testületek és kollégiumok, melyek a jelen törvény kihirdetéséig működtek, megváltoztatják címüket és a jövőben szövetségnek címeztetik magukat.

Art. 44. A szövetségek megszerzik a jogi személyiséget a 8. szakasz 2., 3. bekezdése és a 9. szakasz rendelkezéseinek megfelelően.

Art. 45. Mindazon rendelkezések, amelyek a céhek jogi személyiségének elismerésére vonatkoznak és amelyek a 9., 10., 11., 13. és 14. szakaszban vannak foglalta, valamint a céhek feloszlatastól szóló rendelkezés, mely a 33-42. szakaszokba van foglalta, a szövetségekre is vonatkoztatva, a következő módosításokkal alkalmazhatók:

a) Országszerte, minden foglalkozási ágból, vagy mellékfoglalkozásból, mindössze egyetlen szövetséget lehet elismerni;

b) A szövetségeknek az ország fővárosában kell legyen a székhelyük.

c) A szövetségek alapszabálya magában kell foglalja azokat a szabályokat, amelyek alapján a céheket az igazgatótanácsokban és a közgyűléseken képviselik, valamint, azokat a feltételeket, amelyek alapján a céhhez való csatlakozások történnek.

d) Az alakuló szövetség az alapszabályokon kívül köteles bemutatni még azon céheknek listáját, akik csatlakoztak hozzá, a csatlakozási okmány másolatával és minden céh alapszabályával egyetemben.

e) Feloszlatast esetén a szövetség vagyona a szakmai kamarák szövetségének birtokába megy át.

Art. 46. Azok a szövetségek, amelyeknek jogi személyiségük van, a következőkre jogosultak:

a) Jogukban van bíróság elé állítani olyan ügyekben, amelyek személyiségük vagy vagyonuk ellen irányulnak.

b) Kijelölhetnek megbízottakat és technikai tanácsosokat, az illetékes minisztériumok kérésére, a nemzetközi kongresszusok és tanácskozások alkalmára, valamint minden más nemzetközi manifesztációra.

c) A bizottság tagjainak jogában van kijelölni megbízottait a céh tagjai közül, akik a nemzeti céhtanácsban vagy a társadalom biztosító pénztár központi tanácsában, vagy a legfőbb gazdasági tanácsban, esetleg más bizottságban szerepelnek, az illetékes minisztériumok, vagy más hatóságok kérésére.

d) Joguk van kiadni és kinyomatni közleményeket a tagok kulturális és technikai fejlesztése érdekében, valamint a szakmai érdekek megvédéséért.

(Folytatjuk.)

LEGUJABB

Csárszky püspök nyilatkozott a kassai templomkincsek eltűnéséről

Kassáról jelentik: Csárszky József kassai püspök nyilatkozott az *Est* munkatársának és elmondta, hogy nem tudja, kit lehetne gyanúsítani a nagyszabású rablással, mert a sekrestyéket megbízható embereknek ismerte. A püspök véleménye szerint a rablási ügynek nincs politikai háttere. Szerinte közönséges bűnügyről van szó, melynek tetese agyafurt, fondorlatos és a helyzettel ismeretes egyén. Megemlítette a Tost prelátussal történt táviratváltását, akivel közölte, hogy nem szükséges hazajönnie. Ezt azért is tette, mert a rendőrség részéről senki sem nyilvánította előtte

azt a felfogást, hogy Tost hazatérésére szükség lenne. A műkincsek leltára egyébként mg mindig nem került elő.

Megemlítette még a püspök, hogy mivel a város közel esik a határhoz, az elrabolt műkincseket könnyen át lehetett vinni.

Tost prelátus hazaindult Abbáziából és útközben elmondta az *Est* munkatársának, hogy nem tud az ügyről semmit, mert sejtelve sincs a tulajdonképpeni tényállásról. Még gyanúja sincs senkire.

Chamberlain nyílt levelet intézett a konzervatív választókhoz

Bízunk abban, hogy Anglia visszanyert hatalma visszaállítja a nyugalmat

(London.) Chamberlain az egyik kerületi időszaki választása alkalmából a konzervatív választókhoz nyílt levelet intézett. Ebben megírja, hogy a nemzeti kormány a leghatározottabban tudtával adta a világnak, hogy szembeáll minden olyan törekvéssel, mely erőszakkal igyekszik a nemzetközi kérdések megoldását a felekre kényszeríteni. Nincs olyan probléma, amelyet békés uton meg nem lehet oldani, de Anglia nem riad vissza szükség esetén semmi olyan lépéstől sem, mely a támadások visszaverését ígérő ünnepélyes kötelezettségének teljesítéséhez szükséges. A brit birodalom hadereje a teljesítőképesség magas színvonalát érte el, de ennek az a célja, hogy megakadályozza a háborút és megvédje Anglia és szövetségesei érdekeit. Minden jel arra vall, hogy Anglia visszanyert hatalma visszaállítja a nyugalmat azokban az európai országokban, amelyek békében és biztonságban akarnak élni.

Párizsból jelentik: A Figaro szerint Kiossei-

vanoff bolgár miniszterelnök augusztusban Párizsba és Londonba megy.

Angol hadihajók egy görög kikötőben
Athénből jelentik: Patras kikötőbe hat angol hadihajó érkezett.

Angol kölcsön a bolgároknak
Londonból jelentik: Musanoff, a bolgár képviselőház elnöke, csütörtökön hosszabb megbeszélést folytatott Halifax külügyminiszterrel és Sir Frederic Leith-Ross-al, az angol kormány gazdasági szakértőjével. Musanoff tiszteletére csütörtök este az angol alsóház elnöke díszvacsorát adott. A Times szerint Bulgária kisebb kölcsönt keres Angliában.

Török hadsereg és szovjet-eredetű harcikocsik a bolgár határon
Londonból jelentik: A Daily Express szerint Törökország 200 ezer főnyi haderőt vont össze Tráciában. A török-bolgár határon számos szovjet eredetű harcikocsit helyeztek el.

A szlovák képviselőház megkezdte az alkotmány tárgyalását

Foglalkozási rendek képviseletéből alakul a törvényhozó testület. Különös nemzeti összeírás az egyes nemzetiségi csoportok javára

Pozsonyból jelentik: A szlovák képviselőház pénteki ülésén került tárgyalásra az új alkotmány. Az alkotmánytörvény néhány soros bevezető részből, 13 fejezetből és 103 paragrafusból áll. A 13. fejezet megállapítja, hogy a szlovák állam köztársaság, amelynek feje a választott elnök, akit a nemzetgyűlés hét évre választ. Az állampolgárság egy és egységes. A köztársaság területe egységes és oszthatatlan. Határait csak az alkotmánytörvény megváltoztatásával lehet megváltoztatni. A köztársaság fővárosa Pozsony, színe fehér-kék-piros. A szlovák nemzetgyűlésbe 80 képviselőt választanak az eddigi 63 helyett, általános, közvetlen, egységes és titkos szavazás útján, 5 évi időtartamra.

A hatodik fejezet kimondja, hogy a szlovák nemzet a szlovák néppárt útján vesz részt az államhatalom igazgatásában. A nemzetesoportok regisztrált politikai pártjuk útján részesednek az államhatalom igazgatásában, amennyiben pártjuk az egész nemzetesoport akaratának kifejezője. Jelentős a hatodik feje-

zet, mely az állam rendi szervezéséről intézkedik. A rendi szervezetek a következők: mezőgazdaság, nagyipar, kereskedelem és kisipar, pénzügyi és biztosítási szakma, szabadfoglalkozás, közalkalmazottak és a kulturális munkások.

A kisebbségek szempontjából legfontosabb a 12-ik fejezet, mely kimondja, hogy a nemzetesoportokhoz tartozó állampolgárok szabadon választhatják meg nemzetüket és nemzeti hovatartozásukról katasztert vezetnek. A nemzetiségi kataszterbe tartozást csak a törvény határain belül lehet eszközölni. Minden elnemzetietlenítési kísérletet szigorúan büntetnek. A nemzetiségeknek joguk van politikai s kulturális szervezkedésre, magukválasztotta vezetőik irányítása mellett. A nemzetesoportok és azok tagjai kulturális összeköttetést tarthatnak fenn anyaországgal. Iskoláikban használhatják saját nyelvüket. A nemzetesoportok olyan mértékben érvényesíthetik jogukat, mint amilyen mértékben az anyaországaikban részesítik az ott élő szlovákokat.

A japán tábornoki kar katonai akciót kíván a Szovjet ellen

Tokióból jelentik: A japán kormány a jelek szerint nem hajlandó teljesíteni a tábornoki karnak azt a kívánságát, hogy kezdjenek katonai akciót a szovjet ellen és torolják meg a sorozatos határincidenst. A kormány úgy döntött, hogy egyelőre csap diplomáciai lépéseket tesz ebben a kérdésben.

Kivégeztek Kecskeméten egy rablógyilkost

Kecskemétről jelentik: Pénteken reggel 7 órakor végezték ki Kecskeméten a fogház udvarán Laki Ferencet, aki 1935-ben baltával meggyilkolta és kirabolta özv. Mészáros Vendelét, egy törvényszéki altiszt özvegyét. A halálraítélt rablógyilkos egész éjszaka imádkozott. Pénteken reggel közölték vele az ítéletet és azt, hogy a kormányzó elutasította kegyelmi kérvényét. Azután dr. Sánta József felszólította Bogár János hóhért, hogy teljesítse kötelességét. 7 óra 25 perckor az orvosok megállapították a bekövetkezett halált.

Menekülnek az ir terroristák Angliából

Londonból jelentik: Anglia teljes erővel készül az ir terroristák elleni hadjáratra. Amint az erre vonatkozó törvényjavaslat törvényerőre emelkedik, a Scotland Yard politikai osztályához 400 titkos rendőrt osztanak be, akik néhány nap alatt összeharcolnak az Angliában élő ir ösezeskülvöket. Egy részüket azonnal kitoloncolják, a többi állandó rendőri felügyelet alá veszik. Az arcél felgöngyölítésének híre pánikszertű menekülésre késztette az angol ir terroristákat, akik már is százával hagyják el Anglia területét.

Arcéhicédetések

<p>Lakás szavanként 3 lei</p> <p>Kiadó 1 szobás konyhás, gangos lakás. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13.</p> <p>Kétszobás alkovos utcai fürdőszobás, stb. lakás azonnal kiadó. Nagyvárad, Moldova-utca 37.</p> <p>Irodának alkalmas 2 szoba és 3 szoba mellékhelyiséggel, lakásnak kiadó. Nagyvárad, Piata Regina Maria 3.</p> <p>Kiadó nyugalmos, szép utcai szoba, előszobával virágos kerttel és filegóriával, esetleg fürdőszobával használatlalt is. Nagyvárad, Bulevardul Bucureștilor 4. szám.</p> <p>Kényelmes kétszobás lakás, nagy előszobával, ajonnan festve kiadó. Nagyvárad, Str. Mihail Sorbul 11. szám.</p> <p>Kiadó 2 szobás, előszobás konyhás lakás. Strada Bratianu 52. szám.</p> <p>Nagy raktárhelyiség irodának, műhelynek alkalmas, megosztva is kiadó. Nagyvárad, Str. Take Jonescu 28.</p> <p>Kiadó 3 szobás, fürdőszobás lakás. Nagyvárad, Str. Saguna 7. szám.</p> <p>PUHA ÖLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.</p>	<p>Adás-vétel szavanként 3 lei</p> <p>Hordók és kádak előrendű minőségben, minden nagyságban raktáron. Azok hordók speciális előállítására. Fagylalt korzóvátorok gyári árák mellett kaphatók. Appeltauer hordógyár, Timișoara, IV. Str. Fröbl 5. Telefon: 43-45.</p> <p>Bérbeadó egy 4 holdas szőlő és gyümölcsös, 4 szobás lakás, nagy istálló, borház, felszereléssel, hordókkal együtt. Cím: Juhos, Nagyvárad, Str. Miorita 10.</p> <p>Allást nyec szavanként 2 lei</p> <p>Masamódnót állandó alkalmazásra keres az Elit szalon, Nagyvárad, Banca Nationala mellett, Parcel Traian 6. szám.</p> <p>Fényképész segédnö, aki a retust és pozitívát jól érti, teljes ellátással és fizetéssel alkalmazást nyer. Barabás fotográf, Dumbaveni.</p> <p>Különféle szavanként 3 lei</p> <p>Idősebb férfinek vagy nőnek ellátását, gondozását elvállalom, szép kertés lakásban. Nagy Maria, Nagyvárad, Dr. Juliu Maniu-utca 116. szám.</p>
---	---